

Puzzelen met
psychofarmaca

Psyfar vs masterclass

Het programma

Dag 1: donderdag 6 december

- 09.00 - 09.30 Inloop en ontvangst
- 09.30 - 11.00 *Farmacokinetiek, -dynamiek en interacties* - Eric van Roon
- 11.00 - 11.15 Pauze
- 11.15 - 12.45 *Polyfarmacie* - Didi Rhebergen
- 12.45 - 13.45 Lunchpauze
- 13.45 - 15.15 Workshopronde 1
- 15.15 - 15.30 Pauze
- 15.30 - 17.00 Workshopronde 2
- 17.00 - 18.00 Vrije tijd
- 18.00 - 19.00 Borrel
- 19.00 - 21.00 Diner

Dag 2: vrijdag 7 december

- 08.00 - 09.00 Ontbijt
- 09.00 - 10.30 *Patiënten met een licht-verstandelijke beperking* - Jannelien Wieland
- 10.30 - 10.45 Pauze
- 10.45 - 12.15 *Slaapstoornissen: melatonine, slaapmiddelen en afbouwen* - Nicole Neerings
- 12.15 - 13.15 Lunchpauze
- 13.15 - 14.45 Workshopronde 1
- 14.45 - 15.00 Pauze
- 15.00 - 16.30 Workshopronde 2
- 16.30 Einde programma

Workshops

Op dag één vinden in de middag twee workshops plaats: **Nauwkeuriger gebruik van medicijnen door bloedonderzoek** (door klinisch chemicus Jan van der Weide) en **Opvang van intoxicaties en detoxificatie** (door verslavingsarts Ineke de Noord).

Workshops op dag twee

Op dag twee van de masterclass gaat de groep uiteen en maak je een keuze uit twee thema's: **psychofarmacologie bij kinderen en adolescenten** (door psychiater Yvette Roke), of **psychofarmacologie bij ouderen** (door verpleegkundig specialist Peter Tieleman).

Psychofarmacologie bij kinderen en adolescenten

Workshop 1: Autisme en farmacotherapie

Co-morbiditeit is meer regel dan uitzondering bij autisme, maar welke medicatie moet worden voorgeschreven bij deze co-morbiditeit? Er wordt een onderscheid gemaakt door aparte co-morbiditeit en door het autisme veroorzaakte klachten. Die klachten kunnen ook deels medicamenteus behandeld worden. Tijdens deze workshop zal worden ingegaan op de ontwikkelingen op medicamenteus gebied.

Workshop 2: ADHD en farmacotherapie

ADHD is een zeer veel voorkomende ontwikkelingsstoornis. ADHD is erg invaliderend voor de mensen die hier last van hebben, omdat ze over het algemeen afgeremd worden om hun potentieel te kunnen bereiken. Voor sommige mensen is medicatie een uitkomst. Hoe stel je na de diagnose vast welk medicijn iemand nodig heeft, en welke dosering kom je uit en welke controles doe je vooraf en tijdens je behandeling?

Psychofarmacologie bij ouderen

Workshop 1: Angst en depressie

In de praktijk is het bepaald niet eenvoudig en eenduidig om voor een depressie één bepaald antidepressivum te kiezen. Voor de verpleegkundig specialist wordt het multidisciplinair puzzelen. Wat zijn de ervaringen van deelnemers die in vele gevallen korter van 5 jaar deze middelen voorschrijven. Met wie overleg je wel of wellicht niet?

Tijdens deze workshop zal de nadruk op de depressie liggen, ofschoon depressie vaak gepaard gaat met angstklachten. Veel antidepressiva werken juist ook op deze angstklachten en lijken soms een aanzienlijk beter alternatief dan benzodiazepines. Antidepressiva kennen veel bijwerkingen, zowel de nieuwe als de zogenoemde klassieke. Het is de bedoeling om tijdens de workshop vooral veel casuïstiek uit te wisselen.

Workshop 2: Antipsychotica

Ouderen en antipsychotica gaan vaak niet goed samen. Dit heeft mede te maken met de veranderende lichaamsbouw, opname, distributie, metabolisering en excretie (ADME), vermindering en gevoeligheid of juist overgevoeligheid van receptoren. Bij dementie is een sterk verhoogde kans op CVA's en cardiale problemen. Diverse andere neurotransmitters blijken eveneens een belangrijke rol te spelen na de 'herontdekking' van clozapine. Zowel typische als atypische antipsychotica kunnen bij ouderen ernstige bijwerkingen geven. Vooral bij polyfarmacie zoals bijvoorbeeld gebruik van antibiotica. Het jarenlange gebruik van antipsychotica geeft (vaak blijvende) veranderingen in het metabolisme en bewegingsstoornissen. Tijdens deze workshop komen o.a. juiste indicatiestelling, monitoren van werkingen, bijwerkingen en interacties met andere medicatie (CYP-P450 systeem), *therapeutic drug monitoring* (TDM), lichamelijk vooronderzoek en bloedonderzoek aan de orde.